

KANON

CZĘŚĆ I. ZABYTKI ARCHITEKTURY

Część I. a. Grodziska

Bobrowo (pow. Brodnica);
Bydgoszcz - Fordon;
Choceń (pow. Włocławek);
Chojno (gm. Bobrowo pow. Brodnica);
Ciechocin (pow. Golub-Dobrzyń);
Dobrzyń n. Wisłą (pow. Lipno);
Grocholín (gm. Kcynia pow. Nakło nad Notecią);
Gruczno (gm. i pow. Świecie);
Gruta (pow. Grudziądz);
Gzin (gm. Dąbrowa Chełmińska pow. Bydgoszcz);
Izdebno (Wiewórczyn) (gm. Rogowo pow. Żnin);
Jaguszewice (gm. Jabłonowo Pomorskie pow. Brodnica);
Kałdus (gm. i pow. Chełmno);
Kęsowo (pow. Tuchola);
Kołodrąb (gm. Janowiec Wlkp. pow. Żnin);
Mędrzyce (gm. Świecie nad Osą pow. Grudziądz)
Nakło nad Notecią
Orłowo (gm. Płużnica pow. Wąbrzeźno);
Ostrowite (Napole) (gm. i pow. Golub-Dobrzyń);
Płowęż (gm. Jabłonowo Pomorskie pow. Brodnica) - dwa grodziska;
Sarnowo (gm. Stalno pow. Chełmno);
Skrwilno (pow. Rypin);
Somsiory (gm. Brzuze pow. Rypin);
Starorypin (pow. Rypin);
Świecie nad Osą (pow. Grudziądz);
Topólno (gm. Pruszcz pow. Świecie);
Ustronie (gm. Lubanie pow. Włocławek);
Wieldzadz (gm. Płużnica pow. Wąbrzeźno);
Zarzewo (Kępiny) (gm. Fabianki pow. Włocławek);
Żałe (gm. Brzuze pow. Rypin).

Część I b. Zamki, warownie, twierdze

Bobrowniki (pow. Lipno);
Brodnica;
Brześć Kujawski (pow. Włocławek);
Chełmno - wieża obronna oraz twierdza;
Golub-Dobrzyń;
Grudziądz - zamek krzyżacki oraz twierdza;
Kowalewo Pomorskie (pow. Golub-Dobrzyń);
Kruszwica (pow. Inowrocław);
Lipienek (gm. Lisewo pow. Chełmno);
Mała Nieszawka (gm. Wielka Nieszawka pow. Toruń);
Nowe (pow. Świecie);
Nowy Jasiniec (gm. Koronowo pow. Bydgoszcz);
Orle (gm. Mrocza, pow. Nakło nad Notecią);
Papowo Biskupie (pow. Chełmno);
Pokrzywno (gm. Gruta pow. Grudziądz);
Raciążek (pow. Aleksandrów Kujawski);

Radziki Duże (gm. Wąpielsk pow. Rypin);
Radzyń Chełmiński (pow. Grudziądz);
Rogóźno Zamek (gm. Rogóźno pow. Grudziądz);
Sadłowo (gm. i pow. Rypin);
Szubin (pow. Nakło nad Notecią);
Świecie;
Toruń - zamek krzyżacki, zamek królewski (Dybów) oraz twierdza;
Wąbrzeźno;
Wenecja (gm. i pow. Żnin);
Zamek Bierzgowski (gm. Łubianka pow. Toruń);
Złotoria (gm. Lubicz pow. Toruń).

Część I. c. Budowle sakralne

Bobrowo (pow. Brodnica);
Brodnica;
Brześć Kujawski (pow. Włocławek);
Bydgoszcz;
Chełmno;
Chełmża (pow. Toruń);
Chodecz (pow. Włocławek);
Ciechocin (pow. Golub-Dobrzyń);
Ciechocinek (pow. Aleksandrów Kujawski);
Dąbrówka Królewska (gm. Rogóźno pow. Grudziądz);
Dębowa Łąka (pow. Wąbrzeźno);
Dobrzyń n. Wisłą (pow. Lipno);
Gąsawa (pow. Żnin);
Górzno (pow. Brodnica);
Grudziądz;
Gruła (pow. Grudziądz);
Gubiny (gm. Rogóźno pow. Grudziądz);
Inowrocław;
Jarantowice (gm. i pow. Wąbrzeźno);
Karnkowo (gm. i pow. Lipno);
Koronowo (pow. Bydgoszcz);
Kościelec (gm. Pakość pow. Inowrocław);
Kościelna Wieś (gm. Osięciny pow. Radziejów);
Kowalewo Pomorskie (pow. Golub-Dobrzyń);
Kruszwica (pow. Inowrocław);
Krzywosądz (gm. Dobrze pow. Radziejów);
Linowo (gm. Świecie nad Osą pow. Grudziądz);
Lipno;
Lisewo (pow. Chełmno);
Lubraniec (pow. Włocławek);
Łasin (pow. Grudziądz);
Mogilno;
Mokre (gm. i pow. Grudziądz);
Niedźwiedź (gm. Dębowa Łąka pow. Wąbrzeźno);
Nieszawa (pow. Aleksandrów Kujawski);
Obory (gm. Zbójno pow. Golub-Dobrzyń);
Okonin (gm. Gruła pow. Grudziądz);
Orle (gm. Mrocza pow. Nakło nad Notecią);
Osiek Rypiński (pow. Brodnica);
Pakość (pow. Inowrocław);

Piotrków Kujawski (pow. Radziejów);
Przypust (gm. Nieszawa pow. Aleksandrów Kujawski);
Radziejów;
Radzyń Chełmiński (pow. Grudziądz);
Rypin;
Rywałd Królewski (gm. Radzyń Chełmiński pow. Grudziądz);
Sarnowo (gm. Stolno pow. Chełmno);
Sępólno Krajeńskie;
Skępe (pow. Lipno);
Starogród (gm. i pow. Chełmno);
Strzelno (pow. Mogilno);
Szczepanki (gm. Łasin pow. Grudziądz);
Szembruk (gm. Rogóżno pow. Grudziądz);
Szynwałd (gm. Łasin pow. Grudziądz);
Świecie;
Toruń;
Trutowo (gm. Kikół pow. Lipno);
Tuchola;
Wabcz (gm. Stolno pow. Chełmno);
Wąbrzeźno;
Wielkie Czyste (gm. Stolno pow. Chełmno);
Włocławek;
Zakrzewo (pow. Aleksandrów Kujawski);
Zamarte (gm. Kamień Krajeński pow. Sępólno Krajeńskie);
Żmijewo (gm. Zbiczno pow. Brodnica);
Żnin.

Część I. d. Zabytkowe układy urbanistyczne

Brodnica;
Bydgoszcz;
Chełmno;
Chełmża (pow. Toruń);
Golub-Dobrzyń;
Grudziądz;
Radzyń Chełmiński (pow. Grudziądz);
Świecie;
Toruń;
Włocławek.

Część I. e. Pałace, dworki, chaty

Aleksandrów Kujawski;
Brzezie (gm. Brześć Kujawski pow. Włocławek);
Chrystkowo (gm. Gruczno pow. Świecie);
Ciechocin (pow. Golub-Dobrzyń);
Dąbie (gm. Lubraniec pow. Włocławek);
Dębowa Łąka (pow. Wąbrzeźno);
Długie (gm. Wąpielsk pow. Rypin);
Dyblin (gm. Dobrzyń pow. Lipno);
Gościeradz (gm. Koronowo pow. Bydgoszcz);
Grocholin (gm. Kcynia pow. Nakło nad Notecią) - pałac oraz dwór;
Grochowiska Szlacheckie (gm. Rogowo pow. Żnin);
Gródek (gm. Drzycim pow. Świecie);
Grubno (gm. Stolno pow. Chełmno);

Jabłonowo - Zamek (pow. Brodnica);
Jedwabno (gm. Lubicz pow. Toruń);
Kawęczyn (gm. Gniewkowo pow. Inowrocław);
Kikół (pow. Lipno);
Komierowo (gm. i pow. Sępólno Krajeńskie);
Krzywosądz (gm. Dobrze pow. Radziejów);
Lisnowo (gm. Świecie nad Osą pow. Grudziądz);
Lubostroń (gm. Łabiszyn pow. Żnin);
Lubraniec (pow. Włocławek);
Łążyn (gm. Obrowo pow. Toruń);
Mała Klonia (gm. Gostycyn pow. Tuchola) - trzy dwory;
Marcinkowo Górne (gm. Gąsawa pow. Żnin);
Mełno (gm. Gruta pow. Grudziądz);
Mileszewy (gm. Jabłonowo Pomorskie pow. Brodnica);
Nawra (gm. Chełmża pow. Toruń);
Orłowo (gm. Płużnica pow. Wąbrzeźno);
Ostromecko (gm. Dąbrowa Chełmińska pow. Bydgoszcz) - dwa pałace;
Piątkowo (gm. Kowalewo Pomorskie pow. Golub-Dobrzyń);
Potulice (gm. i pow. Nakło nad Notecią);
Samostrzel (gm. Sadki pow. Nakło nad Notecią);
Sartowice (gm. i pow. Świecie);
Sosnowo (gm. Rogowo pow. Rypin);
Szpetal Górny (gm. Fabianki pow. Włocławek);
Szynwałd (gm. Łasin pow. Grudziądz);
Świecie nad Osą (pow. Grudziądz) - dwa dwory;
Trzebcz Szlachecki (gm. Kijewo Królewskie pow. Chełmno);
Turzno (gm. Łysomice pow. Toruń);
Ugoszcz (gm. Brzuze pow. Rypin);
Wielgie (gm. Zbójno pow. Golub-Dobrzyń);
Wieniec (gm. i pow. Mogilno);
Wybcz (gm. Łubianka pow. Toruń);
Wydrzno (gm. Łasin pow. Grudziądz);
Zbójno (pow. Golub-Dobrzyń);
Żalno (gm. Kęsowo pow. Tuchola).

Część I. f. Zabytki techniki

Aleksandrów Kujawski - dworzec kolejowy;
Brodnica - dworzec kolejowy;
Buszkowo (Grzmotny Młyn) koło Koronowa (gm. Koronowo pow. Bydgoszcz) - wiadukt kolejowy kamienny;
Bydgoszcz - śluzy na starym kanale bydgoskim (1774);
Bydgoszcz Fordon - most przez Wisłę (1891);
Chobielin (gm. Szubin pow. Nakło nad Notecią) - młyn wodny (pocz. XIX w.);
Ciechocinek (pow. Aleksandrów Kujawski) - tężnie (poł. XIX w.) i warzelnie;
Fojutowo koło Legbąda (gm. i pow. Tuchola) - akwedukt na przecięciu Wielkiego Kanału Brdy i Czernskiej Strugi;
Grudziądz - most ceglany gotycki na Trynce przy murach miejskich (XII / XIV w.);
Grudziądz ul. Włodka - stara kuźnia, wieża wodociągowa (ciśnienie) w d. Fabryce Ventzki (pocz. XX w.);
Grudziądz ul. Spichrzowa - zespół spichlerzy nadwiślańskich (XIV - XVIII w.);
Grudziądz ul. Hallera - stacja wodociągowa;
Grudziądz - Trynka, kanał (XVI w.);
Grudziądz ul. Hoffmanna - planetarium i obserwatorium astronomiczne;

Grudziądz al. 23 Stycznia - budynki główne dawnej Firmy HV (Herzveld - Victorius), obecnie Hydro Vaccum;

Inowrocław - dworzec kolejowy;

Krag (gm. Śliwice pow. Świecie) - chałupy zrębowe (XIX w.);

Lisi Ogon (gm. Białe Błota pow. Bydgoszcz) - śluzy na kanale Noteckim;

Mrocza (pow. Nakło nad Notecią) - młyn wodny drewniany na rzece Orli tzw. Orzelski Młyn (XVIII w.);

Nietrzeba (gm. Chrostkowo pow. Lipno) - drewniany młyn wodny (ok. 1850);

Nowe (pow. Świecie) - wiatrak typu holender (XIX w.);

Otorowo (gm. Solec Kujawski pow. Bydgoszcz) - zespół młyński (XIX w.);

Skrwilno (pow. Rypin) - zajazd drewniany (XIX w.);

Słupski Młyn (gm. Gruta pow. Grudziądz) - szachulcowy młyn wodny na rzece Osie;

Toruń - dworzec kolejowy Toruń Główny;

Toruń - stalowy most kolejowy przez Wisłę (koniec XIX w.);

Toruń - żuraw w ciągu obwarowań miejskich (XV w.);

Toruń ul. Franciszkańska - planetarium (dawna gazownia);

Toruń ul. Rabiańska i Piekary - spichrze (XV - XVIII w.);

Toruń ul. św. Józefa - zespół wodociągów (1892 - 1894);

Wielgie (pow. Lipno) - młyn (1900);

Zuchowo (gm. Skępe pow. Lipno) - młyn drewniany (XIX w.).

CZĘŚĆ II. MUZEA, SKANSENY, IZBY REGIONALNE

Biskupin (gm. Gąsawa pow. Żnin) - Muzeum Archeologiczne;

Brodnica ul. Zamkowa 1 - Muzeum Regionalne;

Bydgoszcz ul. Curie-Skłodowskiej 4 - Muzeum Oświaty Ziemi Bydgoskiej;

Bydgoszcz ul. Czerkaska - Muzeum Wojsk Lądowych;

Bydgoszcz ul. Grodzka 7-11 - Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego;

Bydgoszcz - Wyspa Młyńska - Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego;

Bydgoszcz ul. Libelta 5 - Izba Pamięci Adama Grzymały Siedleckiego;

Chełmno Rynek - Muzeum Ziemi Chełmińskiej - Ratusz;

Ciechocinek (pow. Aleksandrów Kujawski) ul. Słowackiego 16 - Skansen Maszyn i Sprzętu Drogowego;

Gaj (gm. Izbica Kujawska pow. Włocławek) - Rezerwat Archeologiczny;

Grudziądz ul. Wodna 3/5 - Muzeum im. ks. dr. Władysława Łęgi;

Grudziądz ul. Mikołaja z Ryńska 6 - Muzeum Martyrologii;

Inowrocław pl. Klasztorny 2 - Muzeum im. Jana Kasprowicza;

Inowrocław ul. Wielkopolska 11 - Dom Rodzinny Jana Kasprowicza;

Kłóbka (gm. Lubień Kujawski pow. Włocławek) - Kujawsko - Dobrzyński Park Etnograficzny - Skansen;

Łasin (pow. Grudziądz) - muzeum sprzętu pożarniczego;

Nakło nad Notecią ul. Pocztowa 10 - Muzeum Ziemi Krajeńskiej;

Nieszawa (pow. Aleksandrów Kujawski) ul. Mickiewicza 6 - Muzeum im. Stanisława Noakowskiego;

Rypin ul. Kościuszki 10 - Muzeum Ziemi Dobrzyńskiej;

Sarnowo (gm. Lubraniec pow. Włocławek) - Rezerwat Archeologiczny;

Szubin (pow. Nakło nad Notecią) ul. Winnica 15 - Muzeum Ziemi Szubińskiej;

Toruń Rynek Staromiejski 1 - Muzeum Okręgowe - Ratusz Staromiejski;

Toruń Rynek Staromiejski 35 - Muzeum Okręgowe - Kamienica Pod Gwiazdą;

Toruń ul. Gagarina 9 - Muzeum Przyrodnicze Wydziału Biologii i Nauki o Ziemi UMK;

Toruń ul. Kopernika - Muzeum Okręgowe - Dom Mikołaja Kopernika;

Toruń ul. Łazienna 16 - Muzeum Okręgowe - Dom Eskenów;

Toruń Wały gen. Sikorskiego 19 - Muzeum Etnograficzne;

Tuchola ul. Podgórna 1 - Muzeum Borów Tucholskich;

Wenecja (gm. i pow. Żnin) - Muzeum Kolejki Wąskotorowej;

Wietrzychowice (gm. Izbica Kujawska pow. Włocławek) - Rezerwat Archeologiczny;

Włocławek - Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej ;

Włocławek ul. Bulwary 6 - Muzeum Etnograficzne;
Włocławek pl. Kopernika 3 - Muzeum Diecezjalne;
Włocławek ul. Gdańska 8 - Izba Pamięci Kardynała Stefana Wyszyńskiego i biskupa Michała Kozala;
Włocławek ul. Spichrzowa 19 - Muzeum Historii Włocławka;
Włocławek ul. Zamcza 10/12 - Muzeum Dział Sztuki;
Żnin pl. Wolności - Muzeum Ziemi Pałuckiej.

CZĘŚĆ III. OBIEKTY PRZYRODNICZE

Część III. a. Parki krajobrazowe

Brodnicki Park Krajobrazowy;
Gostynińsko - Włocławski Park Krajobrazowy;
Górznieńsko - Lidzbarski Park Krajobrazowy;
Krajeński Park Krajobrazowy;
Nadgoplański Park Tysiąclecia;
Zespół Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego;
Tucholski Park Krajobrazowy;
Wdecki Park Krajobrazowy.

Część III. b. Rezerwaty przyrody

Bachotek (gm. Zbiczno pow. Brodnica);
Bagna nad Stażką (gm. Cekcyn pow. Tuchola);
Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego (gm. Cekcyn pow. Tuchola);
Dolina rzeki Brdy (gm. i pow. Tuchola);
Dolina rzeki Osy (gm. Rogóźno, Gruta, Świecie nad Osą pow. Grudziądz);
Dziki Ostrów (gm. Nowa Wieś Wielka pow. Bydgoszcz);
Gaj Krajeński (gm. i pow. Sępólno Krajeńskie);
Góra Świętego Wawrzyńca (gm. i pow. Chełmno);
Grocholin (gm. Kcynia pow. Nakło nad Notecią);
Jamy (gm. Rogóźno pow. Grudziądz);
Jar Brynicy (gm. Górzno pow. Brodnica);
Jazy (gm. i pow. Włocławek);
Jezioro Zdręczno (gm. i pow. Tuchola);
Kępa Bazarowa (Toruń);
Kulin (Włocławek);
Las Mariański (gm. Dąbrowa Chełmińska pow. Bydgoszcz);
Las Piwnicki (gm. Łysomice pow. Toruń);
Linie (gm. Dąbrowa Chełmińska pow. Bydgoszcz);
Łąki Ślesińskie (gm. i pow. Nakło n Not.);
Mieliwo (gm. Zbiczno pow. Brodnica);
Olszyny Rakutowskie (gm. Kowal pow. Włocławek);
Osiny (gm. Nowe pow. Świecie);
Rejna (gm. Dąbrowa Biskupia pow. Inowrocław);
Retno (gm. Zbiczno pow. Brodnica);
Rogóźno Zamek (gm. Rogóźno pow. Grudziądz);
Rzeka Drwęca (pow. Brodnica, Golub-Dobrzyń, Toruń);
Szumny Zdrój im. Kazimierza Sulisławskiego (gm. Górzno pow. Brodnica);
Tomkowo (gm. Wąpielsk pow. Rypin);
Wąwelno (gm. Sośno pow. Sępólno Krajeńskie);
Wronie (gm. i pow. Wąbrzeźno);
Zbocza Płutowskie (gm. Kijewo Królewskie pow. Chełmno).

Część III. c. Parki dworskie

Baruchowo (pow. Włocławek);
Białochowo (gm. Rogóźno pow. Grudziądz);
Brzezie (gm. Brześć Kujawski pow. Włocławek);
Cerekwica (gm. i pow. Żnin);
Długie (gm. Wąpielsk pow. Rypin);
Grocholin (gm. Kcynia pow. Nakło nad Notecią);
Karnkowo (gm. i pow. Lipno);
Kikół (pow. Lipno);
Kobylniki (gm. Kruszwica pow. Inowrocław);
Komierowo (gm. i pow. Sępólno Krajeńskie);
Kotomierz (gm. Dobrcz pow. Bydgoszcz);
Lubień Kujawski (pow. Włocławek);
Lubostroń (gm. Łabiszyn pow. Żnin);
Mełno (gm. Gruta pow. Grudziądz);
Mgowo (gm. Płużnica pow. Wąbrzeźno);
Nadróż (gm. Rogowo pow. Rypin);
Nawra (gm. Chełmża pow. Toruń);
Nogat (gm. Łasin pow. Grudziądz);
Ostromecko (gm. Dąbrowa Chełmińska pow. Bydgoszcz);
Potulice (gm. i pow. Nakło nad Notecią);
Runowo (gm. Więcbork pow. Sępólno Krajeńskie);
Ryńsk (gm. i pow. Wąbrzeźno);
Samostrzel (gm. Sadki pow. Nakło nad Notecią);
Sartowice (gm. i pow. Świecie);
Słuszewy (gm. Bobrowo pow. Brodnica);
Sosnowo (gm. Rogowo pow. Rypin);
Stablewice (gm. Unisław pow. Chełmno);
Sypniewo (gm. Więcbork pow. Sępólno Krajeńskie);
Szafarnia (gm. Radomin pow. Golub-Dobrzyń);
Ugoszcz (gm. Brzuze pow. Rypin);
Wieniec (gm. i pow. Mogilno);
Więstawice (gm. Kowal pow. Włocławek);
Wronie (gm. i pow. Wąbrzeźno);
Wydrzno (gm. Łasin pow. Grudziądz);
Zbójno (pow. Golub-Dobrzyń).

Część III. d. Pomniki przyrody

Aleksandrów Kujawski - skupienie drzew w parku przy pałacu Trojanowskich (ul. Wyspiańskiego);
Baruchowo (pow. Włocławek) - skupienie drzew w parku przy pałacu;
Bąkowo (gm. Warlubie pow. Świecie) - dąb - ponad 700 lat, obwód 942 cm;
Borowo - Altana (gm. Dobrze pow. Radziejów) - głaz przy drodze do Krzywosądzki;
Dobrcz (pow. Bydgoszcz) - aleja dębowa;
Dobrzyń n. Wisłą (pow. Lipno) - wychodnie łąk trzeciorzędowych na skarpie doliny Wisły;
Falk (gm. Górzno pow. Brodnica) - leśnictwo Borek i Buczkowo koło Osady Falk - dąb Rzeczypospolitej;
Gądecz (gm. Dobrcz pow. Bydgoszcz) - grota wapienna „Bajka”;
Głuchowo (gm. Chełmża pow. Toruń) - skupienie drzew, park krajobrazowy;
Gościąż, jezioro (gm. i pow. Włocławek) - osady ilaste w centrum Gostynińsko - Włocławskiego Parku Krajobrazowego;
Grodno i Kurowo (gm. Kowal pow. Włocławek) - kemy i ozy na okolicznych polach;
Grudziądz - Nowa Wieś - wychodnia zlepieńców plejstoceńskich;
Karbowo (gm. i pow. Brodnica) - skupisko drzew;

Leosia (gm. Drzycim pow. Świecie) - głąz „Św. Wojciecha”;

Lubraniec (pow. Włocławek) - topola przy internacie Liceum Ogólnokształcącego;

Łabiszyn (pow. Żnin) - „Dąb Jagiełły” obwód 620 cm;

Modzerewo (gm. Izbica Kujawska pow. Włocławek) - lipa przy kościele obwód 500 cm;

Mokre (gm. i pow. Grudziądz) - nisza źródłiskowa, leśnictwo Białochowo;

Nogat (gm. Łasin pow. Grudziądz) - dąb Chrobry obwód 943 cm, park krajobrazowy;

Nowe Jankowice (gm. Łasin pow. Grudziądz) - aleja dębów;

Ostrowite (gm. i pow. Golub-Dobrzyń) - skupienie lip koło kościoła ewangelickiego;

Płonne (gm. Radomin pow. Golub-Dobrzyń) - skupienie modrzewi, „Góra Modrzewiowa”;

Płowęż (gm. Jabłonowo Pomorskie pow. Brodnica) - aleja dębów;

Radomin (pow. Golub-Dobrzyń) - aleja bukowa drzew przy szosie Bocheniec - Radomin;

Ryńsk (gm. i pow. Wąbrzeźno) - cis pospolity, park krajobrazowy;

Sadłowo (gm. i pow. Rypin) - skupienie drzew w parku wiejskim;

Sierzchowo (gm. Nieszawa pow. Aleksandrów Kujawski) - platan w parku wiejskim;

Skrzynki (gm. Kowal pow. Włocławek) - jałowce przy drodze Skrzynki - Goreń;

Słupski Młyn (gm. Gruta pow. Grudziądz) - skupienie 2 dębów „Adam i Ewa” przy szosie Gruta - Łasin;

Służewo (gm. i pow. Aleksandrów Kujawski) - skupienie drzew na cmentarzu przy kościele;

Studzianka (gm. Brzuze pow. Rypin) - skupienie drzew na cmentarzu;

Szczepankowo (gm. Dąbrowa pow. Mogilno) - głąz „Kamienny Dom”;

Szpetal Górny (gm. Fabianki pow. Włocławek) - głąz na skarpie doliny Wisły;

Świt (gm. Cekcyn pow. Tuchola) - uroczysko „Piekiełko” głązowisko w korycie rzeki Brdy;

Tleń (gm. Osie pow. Świecie) - głąz przy moście kolejowym nad Wdą;

Toruń - Rudak - głąz w dawnej kopalni itów plejstoceńskich;

Tuchola - Rudzki Most - „Kamień Jagiełły” w korycie rzeki Brdy;

Unisław (pow. Chełmno) - aleja drzew, droga Unisław - Gołoty;

Wałdowo Szlacheckie (gm. i pow. Grudziądz) - wypływ artezyjski;

Wielki Głębocek (gm. Brzozie pow. Brodnica) - głąz narzutowy, teren byłej kopalni;

Zabartowo (gm. Więcbork pow. Sępólno Krajeńskie) - głąz przy drodze do Rościmina;

Zbójno (pow. Golub-Dobrzyń) - drumliny na obszarze chronionego krajobrazu.

Część III. e. Ogrody botaniczne, zoologiczne, dendrologiczne

Aleksandrów Kujawski - park przy pałacu Trojanowskich (ul. Wyspiańskiego);

Brodnica - park miejski im. Fryderyka Chopina;

Bydgoszcz - Arboretum UKW (Stary Ogród Botaniczny);

Bydgoszcz - ogród fauny polskiej w Myślęcinku;

Bydgoszcz - Ogród Botaniczny w Myślęcinku;

Ciechocinek (pow. Aleksandrów Kujawski) - park zdrojowy;

Gołąbek - ogród dendrologiczny przy nadleśnictwie Tuchola, (gm. i pow. Tuchola);

Grudziądz - ogród botaniczny;

Inowrocław - zdrojowy Park Solankowy z tężniami;

Toruń - ogród zoobotaniczny;

Toruń - park przy ul. Bydgoskiej;

Wieniec Zdrój (gm. Brześć Kujawski pow. Włocławek) - park zdrojowy;

Włocławek - park im. Henryka Sienkiewicza nad Zgłowiączką.

CZĘŚĆ IV. MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

Aleksandrów Kujawski - cmentarz - pomnik i zbiorowa mogiła 266 ofiar terroru z 1939 roku;

Aleksandrów Kujawski (ul. Narutowicza) - cmentarz ukraiński (1920);

Bobrowniki (pow. Lipno) - pomnik i zbiorowa mogiła ofiar terroru 1939 roku;

Brodnica - kamień ku czci poległych i pomordowanych przez hitlerowskiego najeźdźcę w latach 1939 - 1945;

Brześć Kujawski (pow. Włocławek) - cmentarz - mogiła zbiorowa ofiar terroru oraz pomnik i zbiorowa mogiła żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 roku;

Bydgoszcz - pomnik ku czci 136 pracowników PKP węzła bydgoskiego pomordowanych i poległych w latach 1939 - 1945;

Bydgoszcz - Pomnik Walki i Męczeństwa ustawiony w hołdzie pomordowanym z terenu województwa bydgoskiego;

Bydgoszcz - Dolina Śmierci (Fordon) - pomnik na miejscu straceń;

Bydgoszcz - cmentarz przy ul. Artyleryjskiej (kościół św. Krzyża) - groby poległych w wojnie z Sowiecami w 1920 roku;

Chełmno - pomnik mauzoleum ustawiony dla uczczenia ludzi pomordowanych przez faszystów niemieckich w latach 1939 - 1945 w masowych miejscach straceń;

Ciechocinek (pow. Aleksandrów Kujawski) - budynek Hali Targowej przy ul. Broniewskiego - tablica na miejscu kaźni;

Dobre (pow. Radziejów) - pomnik powstańców styczniowych;

Drzycim (pow. Świecie) - cmentarz Armii Pomorze z wojny obronnej w 1939 roku;

Grudziądz (ul. Piłsudskiego) - pomnik w miejscu egzekucji 10 zakładników z 1939 roku;

Grudziądz (ul. 18 Pułku Ułanów Pomorskich) - pomnik na cmentarzu wojennym (zmarli w szpitalu wojennym);

Grupa (gm. Dragacz pow. Świecie) - cmentarz żołnierzy Armii Pomorze (głównie Pomorskiej Brygady Kawalerii) z 1939 roku;

Inowrocław - obelisk ku czci pomordowanych w obozie na Błoniach;

Jastrzębiec (gm. Więcbork pow. Sępólno Krajeńskie) - kaplica mauzoleum (8000 ofiar z 1939 roku);

Karnkowo (gm. i pow. Lipno) - cmentarz - mogiły ofiar terroru;

Klamry (gm. i pow. Chełmno) - obelisk ku czci ofiar hitlerowskiego terroru upamiętnia ponad 2500 Polaków pomordowanych tu w masowych egzekucjach przez faszystów;

Koronowo (pow. Bydgoszcz) - cmentarz ofiar obozu karnego z lat 1939 - 1945, wskutek terroru zmarło 606 ofiar;

Kruszwica (pow. Inowrocław) - pomnik ku czci mieszkańców miasta pomordowanych w latach 1939 - 1945;

Krzywosądz (gm. Dobre pow. Radziejów) - pomnik powstańców styczniowych;

Łopatki Polskie (gm. Książki pow. Wąbrzeźno) - pomnik na mogile pomordowanych w miejscu rozstrzelania 2500 osób;

Małe Czyste (gm. Stolno pow. Chełmno) - pomnik na miejscu straceń z lat 1939 - 1945;

Melno (gm. Gruta pow. Grudziądz) - cmentarz wojenny z 1939 i 1945 roku;

Mniszek (gm. Dragacz pow. Świecie) - las i żwirownia - krzyż i tablica na miejscu straceń;

Odolion (gm. i pow. Aleksandrów Kujawski) - obelisk ofiar z II wojny światowej;

Płowce (gm. i pow. Radziejów) - miejsce bitwy z krzyżakami w 1331 roku;

Płutowo (gm. Kijewo pow. Chełmno) - pomnik na miejscu straceń z lat 1939 - 1945;

Potulice (gm. i pow. Nakło nad Notecią) - cmentarz ofiar II wojny światowej;

Radziki Duże (gm. Wapielsk pow. Rypin) - pomnik powstańców styczniowych;

Rudzki Most (gm. i pow. Tuchola) - las nad rzeką Kiczą - mogiła ofiar terroru;

Rypin - obelisk upamiętniający miejsce kaźni;

Skrwilno - Rak (pow. Rypin) - osada leśna, groby z lat 1939 - 1945;

Solec Kujawski (pow. Bydgoszcz) - cmentarz powstańców wielkopolskich;

Toruń - Barbarka - las - cmentarz i pomniki ku czci zamordowanych; miejsce kaźni setek mieszkańców Torunia i okolic;

Toruń - Fort VII - dawne więzienie w okresie okupacji 1939 - 1945;

Tupadły - (gm. i pow. Inowrocław) - miejsce bitwy rokoszan J. Lubomirskiego z królem Janem Kazimierzem (1666);

Włocławek - tama - miejsce męczeńskiej śmierci ks. Jerzego Popiełuszki;

Włocławek - kościół katedralny p.w. Wniebowzięcia NMP - trzy tablice poświęcone ofiarom wojny i terroru;

Włocławek - dziedziniec kościoła p.w. Wszystkich Świętych - tablice poświęcone ofiarom terroru;

Włocławek - obelisk - miejsce stracenia Stanisława Becchi w 1863 roku.